

VAN DRENTHAL NAAR **BUURTFABRIEK**

Met veel enthousiasme presenteren wij een sociaal, maatschappelijk en circulair plan voor de nieuwe invulling van de Drenthhal. Cruquius wordt getransformeerd naar een woon- en werkgebied. Om een wijk tot leven te laten komen is een brede mix nodig van wonen, werk, educatie, recreatie, cultuur en sport.

Ook staan we voor een grote transitie voor het verduurzamen van de maatschappij. In het Oostelijk Havengebied zijn al jaren bewoners, ondernemers en organisaties bezig met sociale, culturele en duurzaamheidsthema's. In dit deel van de stad is het draagvlak en de behoefte om hier over mee te denken, te experimenteren en te ontwikkelen, groot.

Met deze schat aan ervaringen en inspiratie willen we de activiteiten in de Buurtfabriek gezamenlijk verder ontwikkelen. Wij zijn [Buurtcoöperatie de Eester](#), [Stichting Do Yourself](#) en [QRU](#).

WAAR BUURTBEWONERS ONTMOETEN INNOVEREN & INSPIREREN

Een gezamenlijk maatschappelijk initiatief: sociaal, circulair en cultureel

Samen met bewoners en ondernemers uit de buurt is de Buurtfabriek een thuisbasis en huiskamer waar ontmoeting, duurzaamheid, uitwisseling van spullen en kennis, cultuur en inclusie centraal staan. Een plek voor verbinding en het actief bij elkaar betrekken van buurtbewoners in het Oostelijk Havengebied en de Indische Buurt.

De Buurtfabriek creëert een sociaal netwerk, zorgt voor werkgelegenheid en als circulair knooppunt draagt het bij aan de bewustwording van klimaatproblematiek. Voor de Buurtfabriek zijn grote kwesties als klimaatverandering en verlies van natuur en biodiversiteit zaken die ons dagelijks leven in onze eigen buurt raken. Vanuit deze filosofie tillen we sociale en culturele activiteiten van de grond met oog voor het ambachtelijke en het kleinschalige, in een sfeer van permanente educatie en vanuit een cultuur van creativiteit, innovatie en nieuwsgierigheid.

ONTMOETING UITWISSELING DUURZAAMHEID CULTUUR STAAN CENTRAAL

De Buurtfabriek past binnen de Stadsdonut voor Amsterdam en sluit daarmee perfect aan bij de toekomstvisie van Amsterdam: een circulaire stad in 2050. Wij zorgen voor een balans tussen sociale verbinding en duurzaamheid. Zowel in het Cruquiusgebied als, door de brede coalitie van dragende partijen, voor de omringende buurten. We hebben verschillende ideeën over dit onderwerp en gaan daarover graag in gesprek met de Gemeente Amsterdam.

Samenwerking & activiteiten

In een grote multifunctionele ruimte kan een breed scala aan activiteiten plaatsvinden; activiteiten voor jongeren, markten, workshops en een foodnight. De ruimte kan snel aangepast worden aan de functie; bijv. een dagdeel een workspace, in de avond een horecaopstelling.

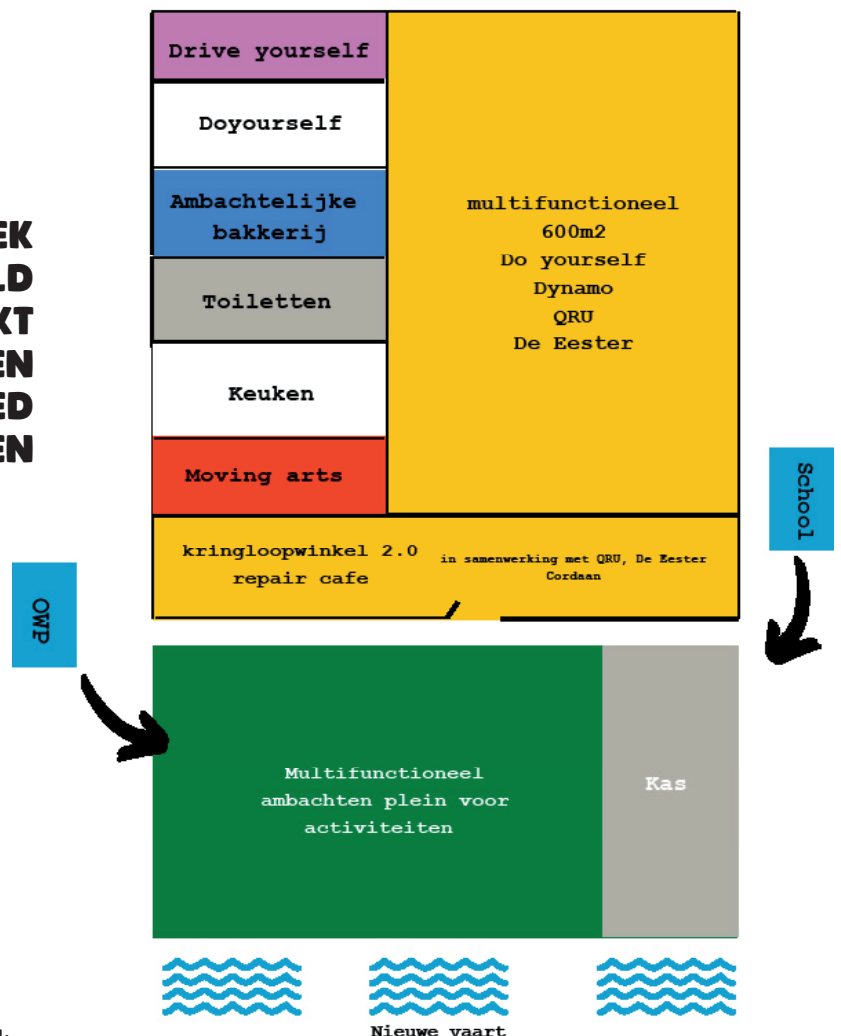
Doordat verschillende partijen in de Buurtfabriek actief zijn en programmeren, kan er een continue exploitatie plaatsvinden. Zowel sociaal-maatschappelijke activiteiten als commerciële evenementen zodat het gebruik rendabel wordt. Aandachtspunt blijft dat de uiteindelijke huurprijs afgestemd dient te zijn op de maatschappelijke-culturele sector.

Met de burens **Openbare Werkplaats** en **Basisschool De Kleine Kapitein** en **Moving Arts Project** werken we samen om activiteiten, ambachten, innovatie, circulariteit en kunst te delen op het **Ambachtenplein**. Onder ambachten verstaan we die vaardigheden waarmee je zelf in samenwerking iets creëert met oude of nieuwe technieken en materialen. De **Buurtfabriek** biedt tevens een permanente plek voor een **kringloopwinkel 2.0**. Waar spullen gedeeld, gerepareerd hergebruikt en ge-upcycled kunnen worden en zo een tweede leven wordt gegeven. Hier werken jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt samen met bijvoorbeeld modestudenten.

De **Buurtfabriek** biedt ruimte voor activiteiten voor & door jongeren i.s.m. **Do Yourself**. Daarnaast biedt de **Buurtfabriek** een 'sharepoint' voor elektrisch vervoer in samenwerking met **Drive Yourself**. Van fiets tot bestelbus, electrified.

In de **tuinbouwkas** (vertical farming) wordt educatie en innovatie gecombineerd met re-integratie trajecten van **Do Yourself**. De kas kan tevens gebruikt worden als ontmoetings- en vergaderruimte.

**DE BUURTFABRIEK
WAAR SPULLEN GEDEELD
HERGEBRUIKT
GEREPAREERD EN
GE-UPCYCLED
KUNNEN WORDEN**



Mogelijke situatieschets Buurtfabriek

WAT GAAN WE DOEN?

Wat gaan we doen?

Impressie weekprogramma

Dag	Dagdeel	Functie	Organisatie	Discipline
Vrijdag	middag	Groen in de kas met buurtbewoners	De Eester	Duurzaamheid
	avond	Vegetarische Ethiopische Eetavond	QRU	Cultuur
Zaterdag	middag	Planten (ruil) markt	QRU	Duurzaamheid
	avond	Theatervoorstelling	De Trap	Cultuur
Zondag	ochtend	Rommelmarkt	QRU	Sociale cohesie
	middag	Rommelmarkt	QRU	Sociale cohesie
Maandag	middag	Gastles "Toekomstige stad" Studenten van de HVA	QRU / HVA	Educatie
	avond	Lig & Luister concert met onontdekt talent	QRU	Cultuur
Dinsdag	middag	Tentoonstelling (afstudeerproject)	QRU	Cultuur
	avond	Activiteit georganiseerd door jongeren voor jongeren - Painting	Do Yourself	Jongeren
Woensdag	middag	3x3 Basketball clinic - youth empowering	QRU	Duurzaamheid
	avond	Groen in de buurt (informatieavond)	De Eester	Duurzaamheid
Donderdag	middag	Kindertheater	Amsterdamse Jeugdtheater	Cultuur
	avond	Maaltijden voor de buurt	QRU / Do yourself	Sociale cohesie

INITIATIEFNEMERS

Initiatiefnemers van de Buurtfabriek

Het maatschappelijk initiatief Buurtfabriek wordt gedragen door drie organisaties. Zij zien het als een uitdaging om de Buurtfabriek om te vormen tot die betekenisvolle plek waar de buurt behoefte aan heeft.

[Stichting Do Yourself a Favour](#) is een initiatief van ondernemers en bewoners uit Amsterdam Oost en al jaren in de buurt actief met sociale programma's om kwetsbare mensen een beter leven te bieden. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden aan de slag geholpen door dagbesteding en matching van leer- en werkplekken. Er draait een continu programma om hangjongeren uit de buurt kansen te geven op de arbeidsmarkt via leer- en werkprojecten op Cruquius.

KANSEN VERGROTEN VAN ACHTERSTANDS JONGEREN IN AMSTERDAM-OOST

Samen met vrijwilligers en sociale partijen worden er jaarlijks meerdere initiatieven opgezet om de 'kwetsbare, eenzame medemens' te helpen met een dagje uit, vervoer. Do Yourself regelt dan het vervoer voor ouderen in Amsterdam-Oost en Zuid en organiseert dat met diezelfde doelgroep. Wekelijks worden er gemiddeld 700 kwetsbare ouderen vervoerd, het hele jaar door. Het onderhoud van de bussen wordt met de kwetsbare doelgroep gedaan.

Sinds maart 2020 brengt DoYourself met haar vrijwilligers maaltijden rond en heeft inmiddels meer dan 40.000 maaltijden naar kwetsbare Amsterdammers uitgereikt. De stichting wil deze actie met het oog op armoede bestijding ook op de langere termijn voorzetten.

[Buurtcoöperatie de Eester](#) verenigt sinds 2015 buurtbewoners in het Oostelijk Havengebied. Initiatieven vanuit de buurt worden gestimuleerd en ondersteund en activiteiten worden gefaciliteerd voor & door bewoners. Het verbinden van iedereen in de buurt is de kracht van de Eester. In de afgelopen 6 jaar zijn met bewoners veel sociale, culturele en duurzame projecten opgestart die de buurt beter hebben gemaakt. De Eester is de ontmoetingsplek voor iedereen, in het hart van de buurt. Samen met buurtcoöperatie de Eester denken enthousiaste buurtbewoners na over de toekomst van de buurt. Dit leidde in 2019 tot een BuurtTop met 120 bewoners waarin over verschillende thema's gesproken werd. Hieruit is de ToekomstAgenda OHG 2025 ontstaan. De circulaire speerpunten in de ToekomstAgenda vormen een richtpunt voor de plannen voor de Buurtfabriek met de ambitie om zoveel mogelijk te delen, te hergebruiken en te recyclen. Ook is er een groep bewoners die nadenkt over circulaire vraagstukken in de buurt, zij hebben ook meegewerkt aan het plan voor de Buurtfabriek.

[QRU](#) is al vier jaar lang de huiskamer in het Cruquiusgebied waar alle lagen van de samenleving bij elkaar komen. Door het aanbieden van een breed scala aan activiteiten voorziet QRU in sociale cohesie. Dat hieraan grote behoefte is, blijkt uit de grote bijval die QRU uit de omliggende wijken (Oostelijk Havengebied en Indische Buurt) heeft ontvangen. Onlangs viel QRU nog in de prijzen omdat QRU door buurtbewoners hoog scoorde in Oost Begroot. De kracht van QRU is het verbinden van buurtbewoners, zowel jong als oud, dwars door nationaliteiten en identiteiten. We lossen eenzaamheid op door onze laagdrempelige ontmoetingsplek en veelzijdigheid aan activiteiten. Het gaat om het transformeren van lege ruimte naar een functie. Van eetavonden tot platenbeurzen. Van sporttoernooien tot rommelmarkten. Ook wordt er ruimte geboden voor culturele evenementen zoals lig- en luister concerten, tentoonstellingen of (kinder) theater. Uniek is de gelegenheid om als buurtbewoner je eigen activiteit te organiseren. De multifunctionele ruimte is te huren naar draagkracht.

Het gebouw

Bij de renovatie van de fabriek verdient het de aanbeveling om het industriële-karakter, zowel van binnen als van buiten, te behouden. Tevens zou het mooi zijn om iets van de vroegere functie van de Gelria fabriek, dit was de productie van geëmailleerd keukengerei, zichtbaar te maken. Een gebouw met een voelbaar verleden.

Uiteraard moet het gebouw aangepast worden aan de isolatie-eisen en duurzaamheidseisen van deze tijd, zoals bijvoorbeeld zonnepanelen en wellicht een WKO. Het sheddak en de oriëntatie op de zon maken het gebouw uitermate geschikt voor zonnepanelen. Daar het gebouw straks grotere groepen mensen gaat ontvangen, dienen er voldoende sanitaire voorzieningen en logistieke voorwaarden aanwezig zijn.

Omdat op dit perceel ook een woonopgave geprojecteerd is, moet er goed worden nagedacht over het samenvallen van de functies. Het is van belang om in een vroeg stadium hier goed over na te denken en met betrokken partijen over te praten.

**HET
INDUSTRIËLE
KARAKTER
BEHOUDEN
EN HISTORIE
VOELBAAR
MAKEN**

MEER WETEN ?

Voor meer informatie over het plan Buurtfabriek kun je contact opnemen met de initiatiefnemers

QRU	Lianne van Alphen	lianne@qru.amsterdam	06-38444141
Stichting Do Yourself	Jop Hamelynck	jhamelynck@doyourself.nl	06-39403989
Buurtcoöperatie de Eester	Donna Donkers	duurzaam@buurtcooperatieohg.nl	06-38767134



DE BUURTFABRIEK



Weergaven van activiteiten en evenementen van de coalitie. Ter illustratie van de ideeën in de Buurtfabriek

Huiskamer in buurtloods van QRU, koken met buurtgenoten in De Eester, reparatietafel en naaicafé in De Eester

GELRIA

EEN BEKNOPTTE GESCHIEDENIS



1917

Over de historie van het gebouw

Het karakteristieke fabriekspand aan de Cruquiusweg 84 is gebouwd in 1917 door de “N.V. Emaïlle- en metaalwaren-fabriek Gelria” van Ahron Jacob en M. Levy. Het werd ontworpen door architecten Beltman A.G. & R. Nieuwenhuys.

Het bestaat uit een kantoorgedeelte aan de straatkant en een hal met sheddak (zaagtanddak). Het werd aanbesteed als een “fabriek met kantoren, magazijnen, woning en bijkomende werken”. Gelria, opgericht in 1906, had ook een fabriek in Hattem. Het bedrijf produceerde vooral huishoudelijke artikelen, geëmailleerd keukengerei zoals de bekende groene en gele pannen en andere keuken-attributen.

1941

In 1941 werd het bedrijf door de Duitsers geconfisqueerd en kreeg een bewindvoerder toegewezen, op grond van de door de bezetter uitgevaardigde “verordening tot verwijdering van Joden uit het bedrijfsleven”.

1956

Gelria staakte in 1956 haar activiteiten, naar eigen zeggen vanwege de concurrentie uit Oost-Azië. Het pand werd verworven door gemeente en verhuurd aan diverse auto-gerelateerde bedrijven waaronder schadeherstelbedrijf Drenth en later ATM.

2021

In 2021 besluit Stadsdeel Oost het gebouw mogelijk een maatschappelijke bestemming te geven.

2024

Medio 2024 wordt het gebouw gerenoveerd en kan de BUURTFABRIEK van start.